

PRZEDMOWA

Przedstawiona monografia stanowi efekt szczególnego zainteresowania i intensywnie prowadzonych prac badawczych kilkunastu autorów z różnych ośrodków akademickich. Różni ich wiele, jednak skupiają się oni na istotnych kwestiach, dotyczących problemów zrównoważonego rozwoju w krajach Unii Europejskiej. Wyraża się to dokonaniem pogłębionych analiz w wymiarze teoretycznym oraz empirycznym, uwzględniającym nie tylko ujęcia w przeszłych okresach, ale też odnoszących się do teraźniejszości i przyszłości. Zawarte są tu wątki szczególnie ważne w ramach szeroko rozumianego rozwoju z punktu widzenia sektora publicznego, jak i prywatnego. Akcentowane są głównie te kwestie, które mają ścisły związek z prawidłowym funkcjonowaniem systemu społeczno-gospodarczego w Unii Europejskiej.

Autorzy wykazują, że prowadzenie właściwych działań, które zapewnią prawidłowe funkcjonowanie systemu społeczno-gospodarczego sprowadza się do dokonywania wyboru właściwych narzędzi. Tylko w ten sposób możliwe jest zbliżanie się do osiągnięcia długoterminowych celów, mieszczących się w tych obszarach zainteresowań, które są szczególnie ważne z co najmniej kilku punktów widzenia. W ten sposób bardziej skupiono się na indywidualnych problemach wynikających ze szczególnej pozycji Polski w relacjach z innymi krajami Unii Europejskiej, akcentując zagadnienia silnych powiązań i dynamicznych oddziaływań. Dlatego też zwrócenie uwagi na inne problemy stało się ważne, gdyż z czasem aspekt kryzysu gospodarczego stał się mniej akcentowany.

Obecne trudności, które ograniczają działania sprzyjające zrównoważonemu rozwojowi, mają swe źródło w coraz większych dysproporcjach rozwojowych. Jeśli utrzymują się one zbyt długo w jednych obszarach, to z czasem zaczynają być widoczne w innych, ponieważ różne siły polityczne, gospodarcze i społeczne zbyt szybko lub zbyt wolno dążą do wprowadzenia odpowiednich dostosowań.

Ważne jest by w nadchodzących latach, charakteryzujących się nasileniem wpływów zewnętrznych, mechanizm integracji europejskiej był czynnikiem

korzystnym dla zrównoważonego wzrostu bez pogłębiania ciągle tych samych problemów. Dlatego też ciągle jaskrawym zjawiskiem jest tzw. Europa wielu prędkości, dotycząca trudności w zmniejszeniu dystansu cywilizacyjnego w różnych strukturach międzynarodowych i krajowych w sferze społecznej oraz gospodarczej (w wymiarze makroekonomicznym i mikroekonomicznym). Istniejące dysproporcje nie poddają się oddziaływaniom wywodzącym się wyłącznie ze strony władz centralnych, dlatego też w poszczególnych rozdziałach wskazano obszary, w który jest miejsce dla działań ze strony niższego szczebla i to nie tylko dla organów samorządu.

Ważnym wkładem niniejszej monografii jest to, że nie stanowi on wąsko rozumianego ujęcia gospodarczego. W rzeczywistości, którą stworzył kryzys finansowy, są to kwestie szczególnego znaczenia. Dlatego też autorzy starają się wykazać, że w wielu obszarach pozafinansowych konieczne jest prowadzenie stałych działań, które uzupełniają politykę społeczno-gospodarczą. Chodzi o postępowanie, zapewniające wypełnienie tych sfer, w których wolny rynek nie wywołuje oczekiwanych efektów, a nawet może przyczyniać się do spotęgowania negatywnych skutków. Wartością dodaną zaprezentowanych opracowań jest też podkreślenie zwiększonej roli państwa w reakcji na słabości wolnego rynku w przywracaniu równowagi i na dyskryminowaniu tych podmiotów, które słabiej radziły sobie w dotychczasowych warunkach.

Poszczególne rozdziały ściśle nawiązują do takich kwestii, jak pomoc publiczna, endogeniczne czynniki rozwoju oraz polityka klimatyczno – energetyczna. Wiadomo, że trudności dotyczące stabilnych dostaw energii będą coraz częściej dotyczyły gospodarki w wymiarze makro- i mikroekonomicznym. Według autorów, to właśnie dlatego rośnie znaczenie szeroko rozumianego bezpieczeństwa i zarządzania w warunkach, w których żadne rozwiązanie nie może być uznane za wystarczająco dobre. Cennym uzupełnieniem dobranej problematyki jest z studium przypadku zarządzania w ujęciu regionalnym. W ten sposób dobór problematyki stanowi też nawiązanie do przyszłych problemów społeczno-gospodarczych.

Jako redaktor niniejszej monografii mam nadzieję, że czytelnicy znajdą w niej dla siebie tak przedstawione problemy i ich analizy, aby zyskać motywację do rozwijania i pogłębiania zainteresowań wyrażonych przez autorów zamieszczonych w niej rozdziałów.

Dr Jarosław Czaja